

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-1557

18/11/2021

ქ. თბილისი

ყვარლის მუნიციპალიტეტში, შპს „ყვარლის ბაგას“ მესაქონლეობის ფერმის ექსპლუატაციის სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში გზშ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით, შპს „ყვარლის ბაგას“ მიერ წარმოდგენილია ყვარლის მუნიციპალიტეტში მესაქონლეობის ფერმის ექსპლუატაციის სკრინინგის განცხადება.

შპს „ყვარლის ბაგამ“ მესაქონლეობის ფერმა მოაწყო 2010 წელს, სადაც ჩამოყვანილ იქნა ჰოლშტეინის ჯიშის ძროხები, რომლებიც გამოირჩევიან რძის მაღალი პროდუქტიულობით. საქმიანობის განმახორციელებელი კომპანიის მიერ სამინისტროსთან 2015 წლის 16 ოქტომბერს შეთანხმებული ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროების და მათ მიერ გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიშით გათვალისწინებული იყო 600 ძროხის სადგომის, ნაკელის ლაგუნის და ასევე, დიზელის რეზერვუარის მოწყობა.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, ფერმაში ცხოველთა დამატებითი სადგომები მოეწყო 2019 წელს, რაც მოიცავდა N5 და N6 სადგომების მონტაჟს. აღნიშნული სადგომები შეივსო 800 ძროხით, რომლის ჩამოყვანაც მოხდა 2020 წელს. ამავე პერიოდში მოეწყო ლაგუნა N3, N4 და - N7 სადგომი, რომელიც შეივსო 700 ძროხით. წარმოდგენილი დოკუმენტის მიხედვით, 2015 წლის შემდგომ არ მომხდარა ახალი (დამატებითი) რეზერვუარის განთავსება.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, შპს „ყვარლის ბაგას“ არსებული მესაქონლეობის ფერმა მდებარეობს ყვარლის მუნიციპალიტეტში, სოფელ წიწკანაანთსერის მიმდებარე ტერიტორიაზე. საპროექტო ტერიტორიის GPS კოორდინატებია: X - 570922, Y - 4640739. ფერმის შენობა-ნაგებობები განთავსებულია კომპანიის საკუთრებაში არსებულ სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთებზე (ს/კ: 57.05.51.336, 109670 მ²; ს/კ: 57.05.51.348, 175659 მ²), რომელთა საერთო ფართობი შეადგენს 28,5 ჰექტარს. საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაშორებულია 390 მეტრით. საპროექტო ტერიტორიის გარშემო მდებარეობს სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთები. ამასთან, საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ, შპს „ყვარლის ბაგა“ ფლობს 350 ჰექტარს, სადაც კომპანია აწარმოებს სილოსს, სიმინდს, იონჯას, ხორბალს და საქონლის გამოსაკვებად აუცილებელ საკვებს. მესაქონლეობის ფერმაში დასაქმებულია 80 ადამიანი, ძირითადად ადგილობრივი მოსახლეობა. სკრინინგის განცხადების

თანახმად, კომპანია ამარაგებს ადგილობრივი ბაზრის რძის პროდუქტების მწარმოებელ მსხვილ კომპანიებს (შპს „სანტე ჯი ემ თი პროდუქტები“, შპს „აგროჰაბი“, შპს „ვიმ-ბილ-დან საქართველო“, შპს „ქართული რძის პროდუქტები“ და სხვა.).

არსებული მესაქონლეობის ფერმის ტერიტორიაზე განთავსებულია: 7 ერთეული საძროხე, 2 ანგარი, სახბორე, სასილოსე, 4 ნაკელის ლაგუნა, პერსონალის ბლოკი, წყალსატუმბი, დაცვის ჯიხური, მოსაწველი შენობა, მთავარი ელ. ფარი, საკვები პროდუქტების საცავი, თივის საცავი, სეპტიკი, მეხამრიდი და დიზელის რეზერვუარი ერთი ჩამოსასხმელი სვეტით.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, კომპანიას ჰყავს 2100 ძროხა, საიდანაც 1015 არის მეწველი. ძროხების დღიური წველადობა შეადგენს 23-25 ტონა რძეს. ახალმოწველილი რძე ინახება 20-ტონიან რეზერვუარებში, სადაც დაცულია შესაბამისი ტემპერატურა და პირობები რძის ხარისხის გასაუმჯობესებლად. საძროხე ნაგებობებში დამონტაჟებულია სავენტილაციო სისტემა. საწარმოს ასევე გააჩნია სახბორე, სადაც ხდება ახალდაბადებული ხბოების მოვლა-პატრონობა.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, ნაკელის ლაგუნა წარმოადგენს რეზერვუარს, რომელიც წყალგაუმტარობის უზრუნველსაყოფად, განთავსებულია 2 მმ სისქის, მაღალი სიმკვრივის პოლიეთილენის ფენაზე. არსებულ ფერმაში მოწყობილია ნაკელის 4 ლაგუნა, მათ შორის 1 შემკრები ლაგუნა. თითოეული ლაგუნა მასში ცხოველების მოხვედრის პრევენციის მიზნით შემოფარგლულია 2,5 მეტრი სიმაღლის ლითონის ღობით. საწარმოო პროცესში გამოყენებული წყალი იკრიბება მოსაწველ შენობაში მოწყობილ წყლის შესაგროვებელ სისტემაში, საიდანაც ვაკუუმისტემით გადადის სატუმბ სადგურში, ხოლო შემდგომ, შემკრებ ლაგუნაში. შემკრები ლაგუნა მოიცავს სამშრიან სისტემას, რომლის ყოველი შრის გავლის შემდეგ ხდება წყლის წმენდა. გაწმენდილი წყალი შემკრები ლაგუნიდან, შემდგომი გაწმენდის მიზნით, მიეწოდება გამწმენდ სეპტიკს, რომელიც წარმოადგენს 9 შრიან სისტემას. დოკუმენტის მიხედვით, გამწმენდი სეპტიკის ქვედა შრეზე მოწყობილია ღორღის ზედაპირი, ხოლო მის ქვემოთ იქმნება სააერაციო სისტემა, რაც უზრუნველყოფს წყლის საბოლოო გაწმენდას. გაწმენდილი წყალი ჩაედინება ფერმის მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებულ წყლის სადინარ არხში. სკრინინგის განცხადებაში წარმოდგენილი არ არის ფერმის ტერიტორიაზე მოწყობილი ლაგუნების დეტალური აღწერა, მოცულობა და ტექნიკური მახასიათებლები. ასევე, დაზუსტებას საჭიროებს ლაგუნების გადასვების პრევენციის მიზნით, მათი დაცლის პერიოდულობა და ავარიული გავსების დროს, დაბინძურებული სითხის გარემოში მოხვედრის თავიდან აცილების ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია. ასევე, არ არის მოცემული ნაკელის ლაგუნებიდან გარემოში სუნის გავრცელების საწინააღმდეგო ღონისძიებები. ამასთან, სკრინინგის განცხადებაში წარმოდგენილი არ არის შემკრებ ლაგუნაში წყლის გაწმენდის ტექნოლოგია და მისი ეფექტურობა, ასევე, ლაგუნების დაცლის შედეგად წარმოქმნილი ლამის შემდგომი მართვის საკითხი. დოკუმენტში არ არის ინფორმაცია გამწმენდი სეპტიკიდან გამოსული გაწმენდილი წყლის ხარისხობრივი მაჩვენებლების შესახებ, აგრეთვე, წყლის ჩაშვებაზე სადინარი არხის მფლობელთან შეთანხმების შესახებ.

სკრინინგის განცხადებაში მითითებულია, რომ არსებული ფერმის ტერიტორიაზე შესული და გასული თითოეული ავტომობილი გადის ფერმის შესასვლელში განთავსებულ სპეციალურ დანადგარში, სადაც ხდება მათი წყლით რეცხვა, თუმცა აღწერილი არ არის ავტომობილების რეცხვის შედეგად წარმოქმნილი დაბინძურებული წყლის შემდგომი მართვის საკითხები, რაც საჭიროებს დაზუსტებას.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, მოსაწველ შენობაში განთავსებულია რძის ხარისხის შესამოწმებელი ლაბორატორია, სადაც ხდება ახალმოწველილი რძის ხარისხობრივი მაჩვენებლების განსაზღვრა. ფერმის ტერიტორიაზე ასევე მოწყობილია საკვების შესანახი ინფრასტრუქტურა (სასილოსე, სათივე, საკვები პროდუქტების საცავი), სადაც სეპარირებულად ხდება საკვები პროდუქტების განთავსება. საწყის ეტაპზე საკვები პროდუქტები იფქვება წისქვილში და შემდგომ ინახება სპეციალურად გამოყოფილ ღია ტერიტორიაზე. საკვების ყოველ გროვას გადაფარებული აქვს სპეციალური ფენა, რაც ხელს უშლის ატმოსფერული ნალექების ან დამაბინძურებელი ნივთიერებების საკვებში მოხვედრას, ასევე, დაფქვილი მარცვლეულის გაფანტვას ძლიერი ქარის დროს. საქონლის ძირითადი საკვების 60%-ს შეადგენს მწვანე მასა (სილოსი, სიმინდი, იონჯა, ხორბალი), რომელსაც აწარმოებს თავად კომპანია. კვებისას გამოყენებულ დანამატებს წარმოადგენს ლუდის და მზესუმზირის ნარჩენები, რომელთა შექმნა ხდება ბაზარზე არსებული ქართული კომპანიებისგან. საკვების რაციონის შეზავებას უზრუნველყოფს სპეციალური მანქანა, რომელიც განსაზღვრავს საკვები პროდუქტების ზუსტ დოზირებას.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, მესაქონლეობის ფერმის ეზოში, სადგომებისა და საწველი შენობის მოშორებით, განთავსებულია 15 ტ მოცულობის დიზელის მიწისზედა რეზერვუარი და ერთი ჩამოსასხმელი სვეტი. რეზერვუარი დამზადებულია უჟანგავი ფოლადისგან და დაფარულია ანტიკოროზიული ნივთიერებით. რეზერვუარი განთავსებულია ბეტონის საძირკველზე, რომელიც უზრუნველყოფს, ავარიული დაღვრის შემთხვევაში, საწვავის შეგროვებას და გამორიცხავს ნიადაგში მის გავრცელებას. რეზერვუარი გადახურულია თუნუქის ფილით, რომელიც რკინის კონსტრუქციაზეა დამონტაჟებული. დიზელის რეზერვუარის შევსება ხდება საჭიროებისამებრ, თვეში ერთხელ ან ორჯერ.

ფერმის ტერიტორია შემოფარგლულია ლითონის ღობით, რომლის სიმაღლე შეადგენს 2.5 მ-ს. ფერმას ემსახურება დაცვა და ტერიტორიაზე, უსაფრთხოების ნორმების დაცვის მიზნით, განთავსებულია მეხამრიდები. სკრინინგის განცხადების თანახმად, დამატებით ახალი ინფრასტრუქტურული ობიექტის მოწყობა/მშენებლობა დაგეგმილი არ არის.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, ფერმის ფუნქციონირებისათვის საჭირო წყლის აღება ხდება ფერმის ტერიტორიაზე არსებული ლიცენზირებული ჭიდან. საწარმოო პროცესში, დღიურად, გამოიყენება 40 მ³ მოცულობის წყალი, რომელიც გამოყენების შემდეგ გაწმენდილ მდგომარეობაში ჩაედინება საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ არსებულ წყლის სადინარ არხში. სანიაღვრე წყლების ჩაშვება ხდება ფერმის სანიაღვრე ქსელში. სკრინინგის განცხადებაში დაზუსტებას საჭიროებს ფერმის ტერიტორიაზე არსებული ჭიდან ამოღებული წყლის მიზნობრივი დანიშნულება. ამასთან, სკრინინგის განცხადებაში წარმოდგენილი არ არის ინფორმაცია სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების მართვის შესახებ, რაც საჭიროებს დაზუსტებას.

სკრინინგის განცხადების შესაბამისად, ფერმის ექსპლუატაციის პროცესში მოსალოდნელია საყოფაცხოვრებო და საწარმოო ნარჩენების წარმოქმნა. მესაქონლეობის ფერმის ექსპლუატაციის ეტაპზე წარმოქმნილ ძირითად საწარმოო ნარჩენს წარმოადგენს ნაკელი. საძროხეების დასუფთავება ხდება წელიწადში ორჯერ, სპეცტექნიკის გამოყენებით. წარმოქმნილი ნაკელი გაიტანება კომპანიის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთებზე, სადაც ხდება მისი სასუქად გამოყენება. მესაქონლეობის ფერმის ექსპლუატაციის ეტაპზე წარმოქმნილი საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანა ხდება, დაგროვების შესაბამისად, ხელშეკრულების საფუძველზე. სკრინინგის განცხადებაში მოცემული არ არის სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნისა და მათი შემდგომი მართვის შესახებ ინფორმაცია. ასევე, დაზუსტებას საჭიროებს სუნის წარმოქმნისა და გავრცელების თვალსაზრისით საძროხეების წელიწადში ორჯერ დასუფთავების ეფექტურობა.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, არსებულ მესაქონლეობის ფერმაში ხმაურის ძირითად წყაროს წარმოადგენს როგორც საქონელი, ისე ელექტრომომწყობილობები. დოკუმენტაციაში მითითებულია ხმაურის გაზომვის შედეგები, რომლის თანახმად, ყველაზე ხმაურიან უბანზე (საძროხეების მიმდებარე ტერიტორია) ხმაურის დონე შეადგენს საშუალოდ 54.9 დეციბალს. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, არსებული ფერმის ტერიტორიიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლის დაშორების გათვალისწინებით, ხმაურით გამოწვეული ზემოქმედება არ არის მნიშვნელოვანი და არ აჭარბებს საქართველოს კანონმდებლობით დასაშვებ დონეს.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, არსებული ფერმის ტერიტორიაზე იდენტიფიცირებულია ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის წყაროები, შესაბამისი მავნე ნივთიერებები და მათი რაოდენობრივი მაჩვენებლები. არსებულ ფერმაში გაფრქვევის ძირითადი წყაროებია: ძროხების 7 სადგომი შენობა, 4 ნაკელის ლაგუნა და დიზელის რეზერვუარი. ფერმის ფუნქციონირების ეტაპზე ძროხების სადგომებიდან და ნაკელის ლაგუნებიდან ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებებია: ამიაკი, გოგირდწყალბადი, მეთანი, მეთანოლი, ფენოლი, ეთილფორმიატი, პროპანალი, ჰექსანის მჟავა, დიმეთილსულფიდი, მეთანთიოლი, მეთილამინი, ბენზის მტვერი. ხოლო დიზელის რეზერვუარიდან ატმოსფერულ ჰაერში გაიფრქვევა დიჰიდროსულფიდი და ნაჯერი ნახშირწყალბადები (C12-C19). დოკუმენტში არ არის იდენტიფიცირებული და შეფასებული გაფრქვევის ყველა წყარო (მაგალითად, წისქვილი, საკვების ნარევის მომზადება და ა. შ.), ასევე, არ არის მოცემული ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების სრულყოფილი რაოდენობრივი და გაზნვის ანგარიში. სკრინინგის განცხადების მიხედვით, მესაქონლეობის ფერმის მიმდებარე ტერიტორიაზე არ ფიქსირდება სხვა მსგავსი ტიპის ობიექტები, შესაბამისად, ფერმის ფუნქციონირების შედეგად კუმულაციური ზემოქმედება არ არის მოსალოდნელი.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, მესაქონლეობის ფერმა არ მდებარეობს დაცული ტერიტორიებისა და კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების სიახლოვეს. არსებული ფერმა შემოღობილი და დაცულია, შესაბამისად, ცხოველთა სახეობების (განსაკუთრებით მსხვილი ძუძუმწოვრების) ტერიტორიაზე მოხვედრის რისკი მინიმალურია.

ფერმის ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელია ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება და მავნე ნივთიერებების გაფრქვევა, რაც საჭიროებს დამატებით შესწავლას და შეფასებას.

იქიდან გამომდინარე, რომ ფერმა ესაზღვრება დასახლებულ პუნქტს, დეტალურად უნდა იქნეს შესწავლილი და შეფასებული როგორც უშუალოდ ძროხების სადგომებიდან, ისე ლაგუნებიდან სუნის წარმოქმნის, მისი გავრცელების (მათ შორის, ქარის გაბატონებული მიმართულების გათვალისწინებით) და ინტენსივობის საკითხები, ასევე, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სკრინინგის განცხადება განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ყვარლის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტროში პროექტთან დაკავშირებული წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები წარმოდგენილი არ ყოფილა.

სკრინინგის განცხადების შესწავლით დგინდება, რომ ყვარლის მუნიციპალიტეტში, შპს „ყვარელის ბაგას“ მესაქონლეობის ფერმის ექსპლუატაცია თავისი მასშტაბის, სპეციფიკისა და კომპლექსურობის გათვალისწინებით, გამოიწვევს მნიშვნელოვან ზემოქმედებას გარემოზე.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-6 ნაწილისა და ამავე კოდექსის II დანართის პირველი პუნქტის 1.5 ქვეპუნქტის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ ყვარლის მუნიციპალიტეტში, შპს „ყვარელის ბაგას“ მესაქონლეობის ფერმის ექსპლუატაცია **დაექვემდებაროს** გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. შპს „ყვარელის ბაგა“ ვალდებულია უზრუნველყოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-8 მუხლით დადგენილი სკოპინგის პროცედურის გავლა;
3. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „ყვარელის ბაგას“;
4. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „ყვარელის ბაგას“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
5. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ყვარლის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'ლ. დავითაშვილი'.

მინისტრი